

บทที่ 8

ปัญหาในการสอนภาษาฝรั่งเศสและการแก้ปัญหา

ปัญหาทั่วไป

1. ครูผู้สอน มีความรู้ด้านเนื้อหาวิชาแตกต่างกัน ตั้งแต่ความรู้ดีมาก จนถึงขั้นควรปรับปรุง ทำให้คุณภาพของผู้เรียนผิดแผกกันไปด้วย ครูบางคนไม่เคยทราบ และไม่สนใจเรื่องจุดประสงค์ของหลักสูตร หรือจุดประสงค์รายวิชาต่าง ๆ เลย ถือหนังสือแบบเรียนได้ก็เข้าไปสอนให้นักเรียนอ่าน อธิบายคำศัพท์กับไวยากรณ์ แล้วให้ทำแบบฝึกหัด ไม่มีความรู้ด้านเทคนิคการสอนหรือสื่อการสอนต่าง ๆ แรงจูงใจในการเป็นครูต่อสถานที่ต่าง ๆ กันก็มีอิทธิพล บางคนไม่อยากจะไปทำงานที่ต่างจังหวัด แต่บังเอิญสอบบรรจุได้ และถูกแต่งตั้งไปดำรงตำแหน่งครูในที่กันดาร จึงทำงานแบบให้เสร็จไปวันหนึ่ง ๆ ขาดความกระตือรือร้น บางคนไม่ถูกกับหัวหน้าในสถานศึกษา ไม่มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติราชการ สาเหตุเหล่านี้ไม่ว่าจะเป็นประการใด ผลเสียย่อมตกแก่ผู้เรียนทั้งสิ้น

วิธีแก้ไข ด้านความรู้ที่แตกต่างกัน ถ้าครูผู้มีความรู้น้อยยอมรับความจริงและพยายามขวนขวายหาความรู้ใส่ตัวด้วยการไปศึกษาเพิ่มเติมหรือซื้อหนังสือภาษาฝรั่งเศสมาศึกษาด้วยตนเอง ซื้อเทปมาเปิดฟัง เมื่อฝึกทั้งการออกเสียงและฝึกพูด ถ้ามีความตั้งใจจริงแล้ว มิช้าความรู้ก็จะเพิ่มพูนขึ้น

ด้านเทคนิคการสอน ถ้าครูนั้นไม่เคยเรียนวิชาครูมาก่อน ย่อมมีปัญหาบ้าง แต่ปัญหาข้อนี้มีคนแก้ไขให้อยู่แล้ว กล่าวคือทุก ๆ 2 ปี หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา จะจัดการอบรมครูใหม่ก่อนเข้าประจำการประมาณ 10 วัน มีการอบรมความรู้เบื้องต้นในวิธีการสอน รวมทั้งการวางแผนการสอนรายวิชาต่าง ๆ ถ้าในปีที่เริ่มเข้าทำงานของครูตกอยู่ในปีที่ไม่มี การอบรม ครูใหม่ก็อาจขอเข้าไปสังเกตการสอนของครูรุ่นพี่ในโรงเรียนเป็นแนวทาง สำหรับการสอนของตนไปก่อน

เมื่อต้องสอนในต่างจังหวัดทั้งที่ไม่ชอบ ผู้สอนควรทำให้ได้ว่าการมีงานทำดีกว่าอยู่เฉย ๆ และยังมีโอกาสได้ทำงานที่ใจรัก คืองานอบรมสั่งสอนเยาวชนของชาติเหมือน ๆ

กัน นอกจากนั้น ต่างจังหวัดยังไม่มีปัญหาเรื่องมลภาวะเรื่องการจราจรเท่าในกรุงเทพฯ ๕ อัยยาศัย
ของคนที่ดีกว่า

เรื่องปัญหากับหัวหน้าในสถานศึกษา เป็นเหตุให้ไม่มีกำลังใจในการปฏิบัติงาน
นั้น ขอให้คิดเสียว่า ครูจะต้องทำทุกอย่างเพื่อผลประโยชน์ของนักเรียนเป็นที่ตั้ง หมั่นทำความ
ดี อุทิศตัวเต็มที่ในการสอน มีข้าคนก็จะหันมาเห็นเจตนาดี และความตั้งใจจริงต่อหน้าที่ สิ่งที่เคย
ตั้งเครียดกันก็คลายไป

2. ตัวผู้เรียน ผู้เรียนมิได้เลือกเรียนภาษาฝรั่งเศสด้วยใจรักแต่เลือกเพราะความ
จำเป็นบังคับ เนื่องจากผลการเรียนระดับมัธยมปีที่ 3 ไม่สูงพอที่จะไปศึกษาต่อในสาย
วิทยาศาสตร์ หรือสายอื่นได้ บางคนก็เลือกเรียนตามเพื่อน บางคนไม่มีความสามารถในด้านการเรียน
ภาษาต่างประเทศเลย ไม่ว่าจะเรียนภาษาอะไรเมื่อเรียนแล้วไม่เข้าใจก็ไม่สนใจใต้อาตาม ปล่อย
ให้ความไม่รู้พอกพูนขึ้นเรื่อย ๆ จนเกิดความเบื่อหน่ายต่อการเรียน ไม่มีความพยายามใน
การทบทวนบทเรียน ไม่เคยทำการบ้านเองได้แต่ลอกเพื่อน

ความแตกต่างของนักเรียนในชั้นเดียวกัน คนสติปัญญาดีเรียนได้เร็วในขณะที่คน
หัวช้าคอยถ่วงไว้ ทำให้การสอนเป็นไปอย่างล่าช้า

จำนวนนักเรียนมีมากเกินไปสำหรับการสอนด้วยระบบโสศกทัศน์ะเป็นต้นว่า ห้อง
เรียนหนึ่งมีนักเรียน 40 คน นักเรียนอาจจะมีโอกาสฝึกพูดเพียงคนละครั้งต่อคาบ หรือต่อ
2 คาบเท่านั้น

วิธีแก้ไข ก่อนเปิดเรียนปีการศึกษาใหม่ โรงเรียนควรจัดให้มีการแนะนำการเรียน
ต่อ อธิบายถึงโปรแกรมการเรียน ลักษณะวิชาที่เรียนในโปรแกรมต่าง ๆ อาจเปิดโอกาสให้
นักเรียนทดลองเรียนสัก 2 อาทิตย์ ก่อนจะเลือกโปรแกรมใดโปรแกรมหนึ่งเป็นการถาวรได้ก็ดี
ยิ่ง

ควรมีการคัดเลือกนักเรียนเข้าโปรแกรมด้วย โดยคำนึงถึงสติปัญญาและความถนัด
จากผลการเรียนในชั้น ม.3 ผู้จะเรียนโปรแกรม 1 หรือเรียนเน้นหนักด้านภาษา นอกจากจะมี
คะแนนเฉลี่ยดีแล้ว ควรจะมีคะแนนภาษาอังกฤษสูงพอสมควร เพราะคนที่เรียนภาษาต่างประเทศ
ได้ดีในภาษาหนึ่ง ถือว่ามีความถนัดและความสนใจทางภาษา ย่อมง่ายต่อการที่จะเรียนภาษาอื่น
เพิ่มขึ้นอีก การคัดเลือกเช่นนี้มิได้เป็นการปิดโอกาสของผู้เรียน ตรงกันข้ามกลับช่วยผู้เรียนมิให้
ต้องมาจำใจเรียนในสิ่งที่ตนไม่ชอบ และไม่สามารถเรียนทันเพื่อน หรือสอบตกทุกครั้ง ตลอด
ระยะเวลา 3 ปีของหลักสูตร

เรื่องที่นักเรียนชอบลอกการบ้าน แก่ด้วยการให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหรือทดสอบ ตอนท้ายชั่วโมง หลังจากสอนจบ นอกจากจะทราบทันทีว่าใครยังไม่เข้าใจที่ไหนแล้ว ทุกคนยังต้องทำงานด้วยตนเองอีกด้วย

ด้านความแตกต่างทางสติปัญญาของผู้เรียนในห้องเดียวกันครูอาจจัดให้ผู้เข้าใจดีแล้วไปทำงานอย่างอื่น เช่น อ่าน Cartes de lecture และทำแบบฝึกหัด หรือศึกษาแบบเรียนแบบโปรแกรมไปพลาง ๆ ในขณะที่ครูสอนทบทวนให้แก่กลุ่มที่ยังไม่เข้าใจ

3. ปัญหาด้านอุปกรณ์ โสตทัศนอุปกรณ์ราคาแพงมาก ถ้าเทียบกับการสอนด้วยระบบขนบนิยม จากการวิจัยเมื่อ พ.ศ.2524 พบว่าอุปกรณ์การสอนไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 30.77 โดยเฉพาะโรงเรียนที่อยู่ห่างไกลยังขาดอยู่อีกหลายแห่ง

ความริเริ่มในการประดิษฐ์อุปกรณ์ และสื่อการสอนก็ยังแตกต่างกันไปตามความสามารถ และความตั้งใจจริงต่อการสอนของครู

วิธีแก้ไข สำหรับโรงเรียนที่ยังไม่มีอุปกรณ์ด้านโสตทัศนะผู้สอนฝรั่งเศสควรชี้แจงให้ผู้บริหารโรงเรียน ทราบถึงความสำคัญของสื่อการสอนเหล่านี้ เพื่อจะได้ตั้งงบประมาณซื้อให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ ระหว่างที่ยังไม่ได้เครื่องมือ ครูก็ใช้เสียงตนเองไปก่อนและใช้ภาพวาดแทนฟิล์มภาพนิ่ง

ครูควรพยายามหาเวลาทำสื่อการสอนอื่น ๆ ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้เพื่อให้นักเรียนของตนจะได้ก้าวหน้าในการเรียน เหมือนเพื่อนนักเรียนโรงเรียนอื่น

4. ปัญหาอื่น ๆ การเรียนระบบหน่วยกิต ซึ่งไม่มีการสอบตกซ้ำชั้น และภาษาฝรั่งเศสเป็นเพียงวิชาเลือกของโปรแกรมมิใช่วิชาบังคับแม้นักเรียนสอบตก แต่ถ้าสอบวิชาบังคับของโปรแกรมได้หมด รวมทั้งได้หน่วยกิตสะสมครบตามจำนวนที่กำหนดไว้ก็สำเร็จการศึกษา นักเรียนจึงหมดความกระตือรือร้นในการเรียน

ปัญหาในการเตรียมนักเรียนเพื่อสอบเข้ามหาวิทยาลัย ทำให้ต้องลดการฝึกด้านฟังและพูดลง เน้นเรื่องการอ่านเอาเรื่องและไวยากรณ์แทนครูจึงไม่สามารถยึดขั้นตอนของหลักสูตรได้ทุกประการ

วิธีแก้ไข เรื่องการวัดผล อาจจะกลับไปหาแบบเก่า คือสอบข้อสอบของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อจะได้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศหรือใช้ข้อสอบมาตรฐานที่กลุ่มโรงเรียนช่วยกันจัดทำขึ้น ให้วิชาฝรั่งเศสเป็นวิชาบังคับของโปรแกรมจริง ๆ ถ้าสอบไม่ผ่านก็ไม่จบ สิ่งเหล่านี้อาจจะช่วยให้นักเรียนสนใจต่อการเรียนฝรั่งเศสมากกว่าเดิม

เรื่องการสอนเพื่อเตรียมสอบเข้ามหาวิทยาลัย ยังไม่สามารถจะแก้ไขได้ เพราะเวลาที่ตรวจข้อสอบหลังจากการสอบเข้านั้นกระชั้นชิดมากและจำนวนผู้สอบภาษาฝรั่งเศสก็มีมากเกินกว่าที่จะจัดสอบด้วยวิธีฟังและพูดเพิ่มอีกได้ ควรที่อาจารย์ชั้นอุดมศึกษาและมัธยมศึกษาจะร่วมมือกันแก้ไขข้อบกพร่องนี้

ปัญหาด้านการออกเสียง

ปัญหาด้านการออกเสียงภาษาฝรั่งเศสของนักเรียนไทยพอจะสรุปสาเหตุได้ดังนี้

1. อิทธิพลของภาษาแม่ ภาษาไทยเป็นภาษาที่มีวรรณยุกต์ (langue à ton) นักเรียนออกเสียงแบบคนไทยเมื่อพูดฝรั่งเศส เพราะเริ่มเรียนภาษาฝรั่งเศสเมื่ออายุประมาณ 16 - 17 ปี เนื่องจากความเคยชินต่อการออกเสียงภาษาแม่ ทำให้ไม่ได้ยินลักษณะประจำของเสียงแต่ละเสียงในภาษาฝรั่งเศสซึ่งแตกต่างกัน จึงออกเสียงบางหน่วยเสียงให้คล้ายหรือให้เหมือนภาษาแม่ของตน ทำให้ออกเสียงภาษาฝรั่งเศสไม่ถูกต้อง

2. อิทธิพลของภาษาอังกฤษ นักเรียนเริ่มเรียนภาษาอังกฤษก่อนภาษาฝรั่งเศสจึงนำความเคยชินกับการออกเสียงภาษาอังกฤษเข้ามาใช้ปะปนในการออกเสียงภาษาฝรั่งเศส

3. ความสับสนของตัวอักษรที่มีต่อการออกเสียง นักเรียนออกเสียงอิงตัวเขียนหรือตัวสะกดซึ่งไม่ตรงกับการออกเสียงที่ถูกต้อง เช่น monsieur อ่านว่า “เมอซิเยอร์” cahier อ่านว่า “กาเย” clef = [kle]

เพื่อให้ครูเข้าใจและออกเสียงภาษาฝรั่งเศสได้ถูกต้อง จึงขอเสนอตารางว่าด้วยสัญลักษณ์ของหน่วยเสียงต่าง ๆ ในวิชา Phonétique การออกเสียงสัญลักษณ์นั้น พร้อมทั้งตัวอย่าง คือ

ชนิด	เสียง	ตัวเขียน	สัญลักษณ์	ตัวอย่าง
voyelles	a (antérieur)	a	[a]	car-chat -lac-papa
	a (postérieur)	a-â-ôé	[ɑ]	tas-pâte-âne-poêle
	é (fermé)	é-ez-er-es-ai	[e]	tes-clef-thé-donner-chantez serai
	è (ouvert)	e-ê-ê-ai-é	[ɛ]	appel-père-tête-lait-frais-Noël
	o (ouvert)	o-au	[ɔ]	homme-mode-col-Paul
	o (fermé)	o-ô-au-eau	[o]	dos-tôt-auto-beau
	u	u-û-eu	[y]	tu-sûr-eu-bu-pur
ou	ou-ouï-aoû	[u]	mou-doux-ouï-août	
i	i-î-y	[i]	lit-riz-île-pays-dactylo	
e (ouvert)	eu-œu-œi	[œ]	leur-beurre-sœur-œil	
e (fermé)	eu-œu	[ø]	feu-peu-ceux-nœud	
"e" caduc	e(ne pas prononcer)	[ə]	jé-cé-né	
semi-voyelles	in	in-im-ain-ein	[ɛ̃]	matin-faim-main-peintre
	an	an-am-en-em	[ɑ̃]	chant-campagne-tente-membre
	on	on-om	[ɔ̃]	pont-donc-tomber
	un	un-um	[œ̃]	un-aucun-parfum
semi-consonnes	y	y-ill + voyelle	[j]	yeux-lieu-bille-fermier
	u + voyelle	u + voyelle	[ɥ]	lui-nuit-suivre-tué
	ou + voyelle	oi-ua	[w]	oui-ouest-moi

ชนิด		สัญลักษณ์	ตัวอย่าง
consonnes	P	[p]	pour-chapeau
	b	[b]	bon-bain
	d	[d]	jardin-dame
	t-tt-th	[t]	table-théâtre-mettre
	c-k-q-qu	[k]	comme-kilo-coq-queue
	g-gu	[g]	guerre-garage
	f-ph	[f]	fine-photo
	s-sc-s-c-c t (ion)	[s]	savoir-scier-poisson-cette leçon- nation
	v-w	[v]	voir-vif-wagon
	s-z	[z]	rose-zéro
j-g (+ i,e)	[ʒ]	jeune-cage-rougir	
ch-sh-sch	[ʃ]	champ-shah-schéma	
l	[l]	lit-joli-boule	
r	[R]	rat-arbre-sur	
m	[m]	mire-dimanche-film	
n	[n]	non-année-colonne	
gn	[ɲ]	agneau-baigner-peigne	

ตารางนี้เป็นตารางที่สงวนไว้เฉพาะสำหรับครู เพื่อทราบว่าควรออกเสียงตัวเขียนอย่างใดจึงจะถูกต้อง หรือเมื่อพบคำใหม่และไม่แน่ใจว่าจะออกเสียงเช่นไร หลังจากเปิดพจนานุกรมที่มีสัญลักษณ์เหล่านี้กำกับไว้ ครูก็สามารถออกเสียงคำนั้นได้

อนึ่ง ตารางแสดงให้เห็นว่า หน่วยเสียงหน่วยหนึ่ง เขียนได้หลายรูปแบบ ดังนั้นจึงเป็นประโยชน์ในการสอนเรื่องการเขียนด้วย

ปัญหาในการออกเสียงสระ

มีปัญหาในเสียง [y] ซึ่งไม่มีในระบบเสียงภาษาไทย นักเรียนไทยมักจะออกเสียงเป็น [u] การออกเสียงนี้ผิดทำให้เกิดปัญหาในการสื่อความหมาย เช่น su [sy] นักเรียนออกเสียงเป็น [su] ซึ่งควรจะสะกดเป็น sous วิธีแก้เสียงนี้ มยุรี บารมี (2526 : 83-87) เสนอว่า ต้องออกเสียง [y] ให้สั้นอยู่ระดับเดียวกับ [i] เมื่อปล่อยลมออกมาให้ทำริมฝีปากห่อกลมเหมือน [u] หรือจะเริ่มจากการทำริมฝีปากห่อกลมเหมือนออกเสียงสระ [u] และปลายลิ้นอยู่หลังฟันกัตล่างเหมือนเวลาออกเสียง [i] อนึ่ง การออกเสียง [y] ต้องระวังไม่ให้ริมฝีปากคลาย คือต้องห่อกลมอยู่จนออกเสียง [y] เสร็จ มิฉะนั้นจะกลายเป็นเสียงอื่นไป

หรือให้นักเรียนฝึกออกเสียง [y] กับ [u] ซึ่งเป็นคู่เทียบเสียงกันด้วยคำศัพท์ที่มีความหมายหลาย ๆ คำ จนกว่านักเรียนจะออกเสียงได้ถูกต้อง

การที่ให้นักเรียนฝึกออกเสียงเช่นนี้เป็นเพราะหลังจากนักเรียนได้ฟังเสียงที่ถูกต้องซ้ำบ่อย ๆ นักเรียนจะสามารถค้นพบด้วยตัวเองตามสัญชาตญาณว่ามีวิธีใดที่จะออกเสียงที่กำหนดให้อย่างง่ายดายที่สุด และเมื่อเขาได้ยืนความแตกต่างระหว่างการออกเสียงที่ถูกกับที่ผิดแล้ว นักเรียนจะแก้ไขตัวเองได้

พยัญชนะนาสิก [ɔ̃] [ɑ̃] [ɛ̃] [œ̃] ไม่มีในภาษาไทยแต่นักเรียนไทยพอจะออกเสียงได้ โดยนำสระ ๒-ะ, ๓-ะ, ๔-ะ, ๕-ะ มาผสมกับ “ง” เพียงแต่ทำเสียงขึ้นจมูกไม่ได้เท่าฝรั่งเท่านั้น แต่ก็พอจะสื่อความหมายได้

เสียงที่มีปัญหาคือ [ɔ̃] และ [ɑ̃] นักเรียนมักจะออกเสียง [ɔ̃] เป็น [ɑ̃] ซึ่งทำให้การสื่อความหมายผิด ทั้งนี้เนื่องจาก [ɔ̃] เป็นสระหลังริมฝีปากห่อกลม และยังคงทำเสียงขึ้นจมูกอีก นักเรียนมีความรู้สึกว่ายากจึงปรับเป็นเสียงที่ไม่ต้องห่อริมฝีปากให้กลม และออกเสียงได้ง่ายกว่า คือออกเป็น [ɑ̃] เสีย

วิธีแก้ปัญหานี้คือ ครูใช้คู่เทียบเสียงของ 2 เสียงนี้ ฝึกนักเรียนด้วยปากเปล่ามาก ๆ จนพบความแตกต่าง

[ɔ̃]	—	[ɑ̃]
ton	—	temps
don	—	dans
long	—	lent

เสียง [ɛ̃] ตัวสะกดที่มีปัญหากับเสียงนี้ คือ “aim” เช่นคำ faim [fɛ̃] นักเรียนออกเสียงผิดเป็น “แฟม” หรือ “ฟาม” ควรที่ครูจะย้ำว่า aim ออกเสียง [ɛ̃]

เสียงอัมสระ [j] (yod) มีปัญหาสำหรับนักเรียนไทย โดยเฉพาะเมื่ออยู่ท้ายคำ มักออกเสียงผิดเสมอ เพราะอ่านกันตามตัวเขียน เช่น fille [fiʝ] ออกเสียงเป็น “ฟิล” หรือ “ฟีลอะ”, bouteille [butɛʝ] ออกเสียงเป็น “บูเตอย” หรือ “บูเตล” ครูต้องช่วยแก้เสียงที่ผิดเหล่านี้ โดยการฝึกมาก ๆ และมีหลักในการจำว่า

1. เสียงสระ [i] จะกลายเป็นเสียง [j] เมื่อเสียงสระ “อี” นี้ตามด้วยเสียงสระอื่น เช่น épicier มี [i] + [e] = [episje]
2. พยัญชนะ + ille จะออกเสียง [j]
เช่น famille อ่านว่า [famij]

ปัญหาในการออกเสียงพยัญชนะ

เสียงพยัญชนะที่ไม่มีในภาษาไทยคือ [g], [v], [z], [ʒ], [ʃ], [R], [p]

เสียง [g] นักเรียนไทยมักจะออกเสียงเป็น [k] เพราะมีในภาษาไทยการออกเสียงชนิดนี้ทำให้ความหมายเปลี่ยน เช่น goût ออกเสียงเหมือนสะกดว่า "cou" วิธีแก้ไขคือให้นักเรียนออกเสียงคู่เทียบเสียงทั้ง 2 นี้คือ [g] และ [k] เสียก่อนสัก 5-6 คู่ จนพอจะจับความแตกต่างของเสียงได้แล้ว จึงให้ออกเสียง [g] ในทุกตำแหน่งของคำ (เช่นอยู่ต้นคำ, กลางคำ หรือท้ายคำ)

gai	—	quai
autogare	—	autocar
bague	—	bac

เสียง [v] นักเรียนมักจะออกเสียงเป็น [w] บ้าง [f] บ้าง หรือออกเสียงเป็น “ว” ในภาษาไทยเสียเลย ครูควรบอกหลักเกณฑ์ในการออกเสียง [v] ว่าเกิดจากฟันบนแตะริมฝีปากล่างลิ้นแบนราบและเป็นเสียงเสียดแทรกกโอฆะระ ในขณะที่ [f] เป็นเสียงเสียดแทรกกโอฆะระ หลังจากนั้นให้ออกเสียงคู่เทียบเสียง เช่น

font	—	vont
fer	—	vert
vif	—	vive

เสียง [z] ไม่มีในระบบเสียงภาษาไทย นักเรียนจึงออกเสียงเป็นเสียง [s] ซึ่งไม่ถูกต้อง เพราะในภาษาฝรั่งเศสเสียงทั้ง 2 นี้ใช้แทนกันไม่ได้ เมื่อออกเสียงใดผิด จะเปลี่ยนความหมายไปทันที เช่น poisson [pwasɔ] กับ poison [pwazɔ] หรือ nous savons [nusavɔ] กับ nous avons [nuzavɔ]

วิธีสอนนักเรียนออกเสียง [z] ได้ถูกต้อง มีหลักดังนี้

1. ให้นักเรียน ออกเสียง [z] โดยให้ปลายลิ้นสัมผัสอยู่หลังฟันกัดแล้วออกเสียงเสียดแทรกกโอฆะออกมาด้วย ต่อไปจึงออกเสียง [s] ซึ่งวิธีออกเสียงเหมือนกันทุกอย่าง เพียงแต่เป็นเสียงเสียดแทรกกโอฆะเท่านั้น

2. ให้นักเรียนสังเกตความแตกต่างของการออกเสียงทั้ง 2 นี้ คือเมื่อออกเสียง [z] แล้ว เส้นเสียงจะสั่น แต่เส้นเสียงจะไม่สั่นเมื่อออกเสียง [s] พิสูจน์ได้โดยใช้หลังมือแตะลูกกระเดือกเบา ๆ จะรู้สึกว่ามี การสั่นสะเทือน

3. ให้หลักว่า เมื่อใดที่เห็น “s” อยู่ระหว่างสระ ต้องออกเสียงเป็นเสียง [z] เช่น rose, Françoise

4. เวลาออกเสียงเชื่อม แม้จะเขียนด้วย “s” จะต้องออกเสียงเป็น [z] เช่น
ils_ont [z]

เสียง [ʒ] และ [ʒ̃] นักเรียนมีแนวโน้มที่จะออกเสียงเป็น [ch] หรือตัว “ช” ในภาษาไทย บางทีก็ออกเสียง [ʒ] เป็น “จ” เช่น Jacques อ่านว่า “จ๊าค” จากอิทธิพลของภาษาอังกฤษ วิธีแก้คือให้ออกเสียงเทียบ [s] กับ [ʒ̃] ก่อน เช่น

sa	—	Chat
sien	—	Chien

แล้วให้ออกเสียงภาษาอังกฤษ she, shore, shoes ต่อไปออกเสียงฝรั่งเศส chou, chaud ซึ่งมีลักษณะการออกเสียงคล้ายกันมาก เมื่อออกเสียง [ʒ̃] ได้แล้ว จึงให้ออกเสียงจากคู่เทียบ เสียง [ʒ] และ [ʒ̃] คือ

joue	—	chou
Jacques	—	chaque
cage	—	cache
bouge	—	bouche

เสียง [R] Debyser (1969 : 24-26) กล่าวว่านักเรียนไทยมีปัญหามากที่สุดในการออกเสียงนี้ อันเนื่องมาจากสาเหตุว่า

1. นักเรียนไม่ได้ยินเสียงนี้ แก้ไขด้วยการใช้คู่เทียบเสียงให้ฝึกคือ

voyelle finale	เทียบกับ	même voyelle + [R]
vois	—	voir
pas	—	par
tas	—	tard

2. นำไปปะปนกับเสียง [l] ซึ่งทำให้ความหมายเปลี่ยนไปให้ฝึกด้วยคู่เทียบเสียง [R] และ [l]

riz	—	lit
roi	—	loi
reine	—	laine

3. ออกเสียงแบบ “ร” ของไทย แม้จะไม่ทำให้ความหมายเปลี่ยนแต่ก็ควรได้รับการแก้ไข มิฉะนั้นจะเป็นการส่งเสริมให้ทำผิด เช่น ข้อ 2 มากขึ้นอีก

วิธีแก้ไขเสียง [R] แทนที่จะใช้ปลายลิ้นรูดกับปุ่มเหงือกเหมือนในภาษาแม่ นักเรียนจะต้องใช้ปลายลิ้นไต่แตะกับโคนลิ้น และรูดที่จุดนั้นเบา ๆ แทนจุดเดิมในภาษาแม่

นอกจากนั้นยังมีปัญหาในเรื่องการออกเสียงนี้ควบกล้ำกับพยัญชนะทั้งในตำแหน่งต้นคำ กลางคำ และท้ายคำ เช่น brun, étranger, prendre นักเรียนมักจะทำเสียงเฉพาะพยัญชนะไม่ได้ ออกเสียงควบกล้ำด้วย บางทีก็เปลี่ยนตัวควบกล้ำจาก [R] เป็น [l] หรือไม่ก็ออกเสียงผิดไปเลย

เสียง [ŋ] เป็นพยัญชนะนาสิกปรากฏอยู่ในภาษาถิ่นภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แต่ไม่มีในภาษาไทยภาคกลาง เสียงนี้คล้ายกับออกเสียง น + ย พร้อม ๆ กัน มักพบกับตัวสะกด -gn- เช่น gagner, champagne ครูสอนนักเรียนออกเสียงให้ถูกต้อง โดยใช้ปลายลิ้นแตะเพดานแข็ง แล้วเลื่อนลิ้นไปทางด้านในของปากเล็กน้อย เพื่อไล่ลมให้ออกทางจมูก

ศาสตราจารย์คุณหญิงจินตนา ยศสุนทร (2523 : 143-144) ได้ให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับการอ่านภาษาฝรั่งเศสบางประการที่ยากต่อการออกเสียงให้ถูกต้อง และคนไทยอาจจะมองข้ามไป

1. เสียงตัว c และ g ตามด้วยสระ มีหลักง่าย ๆ ที่ควรจำคือ

- 1.1 ca co cu ออกเสียงเป็น k เช่น carte, côté, culture
- 1.2 ce ci ออกเสียงเป็น s เช่น cerise, cité
- 1.3 ga go gu ออกเสียงเป็น g เช่น garçon, gorge, augure
- 1.4 ge gi ออกเสียงเป็น ʒ เช่น genou, gibier

2. im, in ตามธรรมดาจะอ่านออกเสียงว่า “แ็ง” แต่ถ้าตามด้วยพยัญชนะซ้อน (double consonne) จะออกเสียงเป็น “อิม” หรือ “อิน” ตัวอย่างเช่น

- impossible อ่านว่า “แ็งปอสสิเบลอะ”
- แต่ immobile อ่านว่า “อิมโมบิล”
- international อ่านว่า “แ็งแตรนาชียงนาล”
- แต่ - innocent อ่านว่า “อินโนซ็อง”

การออกเสียงเชื่อมคำ (liaison) มีปัญหาเพราะนักเรียนทำ liaison ในที่ ๆ ไม่ควรจะทำ และในทางตรงข้าม ไม่ทำ liaison ในที่ ๆ ควรจะทำ

การออกเสียงเชื่อมมี 3 ประการ

- 1. Liaison obligatoire ต้องออกเสียง เช่น

Comment allez-vous?

Ils écoutent la radio.

De temps en temps.

2. Liaison interdite ห้ามออกเสียงเชื่อม

2.1 ไม่ออกเสียงหลังสันฐาน "et" เช่น

Il va et | il vient

2.2 ไม่ออกเสียงเชื่อมหลังสรรพนาม ils, elles ในประโยคคำถาม

แบบ "inversion" ของรูปกริยา composé

Vont-ils | arriver?

Sont-ils | entrés?

2.3 ไม่ออกเสียงเชื่อมคำ หน้า "h" aspiré.

Les | halles

En | haut

3. Liaison facultative จะทำ liaison หรือไม่ทำก็ได้ มักจะใช้ในการอ่านสุนทรพจน์ หรือโคลง กลอน เพื่อให้ไพเราะสละสลวยขึ้น

Après | une minute.

C' est plus | original.

Je vais | aller au cinéma.

การออกเสียงเชื่อมคำ ที่มีปัญหาอีกอย่าง คือ การออกเสียง [z] มีกฎว่าจะทำเสียงเชื่อมคำภายในกลุ่มคำเดียวกัน โดยออกเสียง [z] เมื่อคำที่ข้างหน้าลงท้ายด้วย s, x, z และคำที่ตามมาขึ้นต้นด้วยสระหรือ h muet เช่น

ils z ont , deux z yeux , chez z eux

ส่วนเสียงเชื่อม [t] เกิดจากพยัญชนะท้ายคำที่ลงท้ายด้วย t หรือ d และคำที่ตามมาในกลุ่มคำเดียวกันขึ้นต้นด้วยสระ หรือ h muet เช่น

prend t il , quand t on , grand t homme.

การแบ่งกลุ่มคำ เมื่อนำคำตั้งแต่ 2 คำขึ้นไป มาผูกรวมกันเป็นวลี ประโยค มีหลักในการอ่านแบ่งกลุ่มคำว่าต้องแบ่งตามกลุ่มคำที่แสดงถึงความคิดเห็นอย่างหนึ่ง ตัวอย่างเช่น

Voulez-vous me donner | le gros dictionnaire | qui est sur la table

ประโยคนี้มี 3 ความคิด = 3 กลุ่มคำ หรือ 3 groupes rythmiques.

การแบ่งกลุ่มคำ มีความสำคัญในภาษาฝรั่งเศส เพราะในขณะที่อ่านหรือพูด ผู้ฟังจะตามความคิดไปเป็นช่วง ๆ ถ้าแบ่งกลุ่มของความคิดผิด จะทำให้ผู้ฟังไม่รู้เรื่องทันที

ปัญหาในการออกเสียงสูง - ต่ำ (intonation) มีความสำคัญมากเพราะประโยคเดียวกัน ถ้าเราอ่านด้วยระดับเสียงสูงต่ำต่างกัน ประโยคนั้นอาจจะเป็นประโยคบอกเล่าธรรมดา ประโยคคำถาม หรือประโยคอุทานก็ได้

เพื่อช่วยนักเรียนให้ออกเสียงถูก ครูจึงควรรู้จักหลักเกณฑ์การออกเสียงสูง-ต่ำ ตามที่ Léon (1976 : 132-153) รวบรวมไว้ คือ

1. ประโยคบอกเล่า (phrase énonciative) จะเป็นบอกเล่าธรรมดา หรือปฏิเสธก็ได้

1.1 ประโยคที่มีกลุ่มคำเดียว ระดับเสียงจะเริ่มจากเสียงระดับ 2 ลงมาเรื่อย ๆ

จนถึงระดับ 1

Ex. Il est parti.

4 _____
 3 _____
 2 Il _____
 est
 1 _____ par ti

1.2 ประโยคที่มี 2 กลุ่มคำ เสียงขึ้นสูงสุดจนถึงระดับ 3 ที่ท้ายกลุ่มคำแรก และต่ำลงเมื่ออยู่ท้ายประโยค

Ex. J'ai voulu l'essayer.

4 _____
 3 _____ lu
 2 J'ai vou l'essa-
 vou
 1 _____ y e r

1.3 ประโยคที่มีหลายกลุ่มคำ ระดับเสียงสูงสุดจะอยู่ที่พยางค์สุดท้ายของกลุ่มคำแรกหรือกลุ่มคำที่ 2 แล้วแต่การเน้นของผู้พูด

Ex. Je l'ai rencontré | à la bibliothèque | ce matin.

แบบที่ 1

4 _____
 3 tré
 2 Je l' ai rencon à la biblio thèque ce ma
 1 _____ tin

แบบที่ 2

3 _____ thèque
 2 Je l'ai rencon tre' à la biblio ce ma
 1 _____ tin

2. ประโยคคำถาม (phrase interrogative)

2.1 ประโยคคำถามที่มีโครงสร้างเหมือนประโยคบอกเล่าธรรมดา จะมีระดับเสียงสูงที่ท้ายประโยค

Ex. Ils vont au cinéma.

ประโยคเล่า	ประโยคคำถาม
4 _____	_____ ma?
3 vont	1 Ils vont au ciné
2 Ils au ciné	_____
1 _____ ma	_____

2.2 ประโยคคำถามแบบการกลับที่กันของประธานและกริยา ระดับเสียงสูงสุดจะอยู่ที่พยางค์สุดท้ายของการกลับที่นั้น แล้วจะค่อย ๆ ลดระดับลงมายกเว้นพยางค์สุดท้ายของประโยคเสียงจะสูงขึ้นเล็กน้อย

Ex. Avez-vous mon stylo?

4 _____ vous
 3 Avez- mon
 2 _____ sty lo?
 1 _____

2.3 ประโยคที่ขึ้นต้นด้วยคำที่เป็นคำถาม ระดับเสียงสูงสุดจะอยู่ที่พยางค์สุดท้ายของคำที่เป็นคำถาม แล้วลดระดับลงมา

Ex. Comment avez-vous fait ça?

4 _____
 3 c o m m e n t a _____
 2 _____ v e z - v o u s f a i t ç a ? _____
 1 _____

3. ประโยคคำสั่ง (phrase impératif) เริ่มต้นประโยคที่ระดับเสียงระดับ 4 แล้วลดระดับต่ำลงมาเรื่อย ๆ

Ex. Apportez-moi une carafe d' eau, s'il vous plaît.

A
 4 _____
 3 p p o r t e z m o i _____
 _____ u n e _____
 _____ r a f e d ' e a u _____
 1 _____ s ' i l v o u s p l a i t _____

4. ประโยคอุทาน (phrase exclamative) มีโครงสร้าง 2 ประเภท

4.1 ประโยคที่ขึ้นต้นด้วยคำที่ชี้บ่งว่าเป็นการอุทาน จะเริ่มด้วยเสียงระดับ 3 และลดลงมาถึงระดับ 1

Ex. Que c' est beau !

3 Q u e _____

2 _____ c ' e s t _____

1 _____ b e a u ! _____

4.2 ประโยคธรรมดาที่มีความหมายในการแสดงความรู้สึก เริ่มต้นด้วยเสียงระดับต่ำสุดขึ้นไปถึงเสียงระดับ 3

Ex. C' est magnifique!

3 _____ f i q u e ! _____

2 _____ m a g n i - _____

1 _____ C ' e s t _____

ปัญหาเกี่ยวกับโครงสร้างของภาษา

คือปัญหาในการเรียงคำให้ถูกต้องตามระเบียบภาษาฝรั่งเศสในความหมายที่ต้องการ สิ่งที่เป็นปัญหาคือนักเรียนไทยมักจะผูกประโยค โดยการแปลจากภาษาไทยเป็นภาษาฝรั่งเศสแบบคำต่อคำ ซึ่งไม่ใช่วิธีที่ถูกต้อง เพราะภาษาแต่ละภาษาย่อมมีโครงสร้างเฉพาะของตนเอง การเรียงคำนี้ถ้าจะอธิบายก็คือโครงสร้างทางไวยากรณ์ทั้งหมดของภาษาฝรั่งเศส นับตั้งแต่ déterminant ที่นำหน้าคำนาม ตำแหน่งของคำคุณศัพท์ การเรียงคำแสดงปฏิเสธ คำถามชนิดต่าง ๆ เป็นต้น เราสามารถแยกปัญหาให้เห็นคร่าว ๆ ได้ดังนี้

1. เรื่องของ article : un, une, des, le, la, les นักเรียนไม่เข้าใจวิธีการใช้ที่แตกต่างกันของ article ทั้ง 6 ตัวนี้ โดยเฉพาะ แยกไม่ออกว่า un กับ le ใช้ต่างกันอย่างไร เพราะในภาษาไทยไม่มี ครูจึงควรจะอธิบายและฝึกความจำของนักเรียนด้วยโครงสร้างประโยค เช่น

C' est un chien.

C' est le chien de Jacques.

Elle a une gomme.

Les gommes de Sylvie sont sur la table.

ข้อพึงระวังอีกอย่างหนึ่งคือ เมื่อเปลี่ยน déterminant จาก Un livre เป็น Trois livres โครงสร้างของกริยาในประโยคจะต้องเปลี่ยนตามประธานไปด้วย

2. ตำแหน่งของคำคุณศัพท์ ควรจะอยู่หน้าหรือหลังคำนามขึ้นอยู่กับคุณศัพท์ แต่ละคำ บางคำก็พิเศษอยู่ได้ทั้งหน้าและหลังคำที่ขยาย เรื่องนี้ความเคยชินจะช่วยบอก เพียงแต่นะนักเรียนให้ใช้ความสังเกตมากหน่อย แล้วจดจำไปใช้เอง

นักเรียนมักจะทำผิดเรื่องตำแหน่งของคำคุณศัพท์เกี่ยวกับสี ซึ่งต้องใช้ตามหลังคำนาม เพราะนำความเคยชินจากภาษาอังกฤษมาใช้ เช่น I have a green car.

นักเรียนเลยใช้ J' ai une verte voiture แทนประโยคที่ถูกคือ J' ai une voiture verte.

นอกจากนั้นตำแหน่งของคุณศัพท์บางคำ เมื่ออยู่หน้าหรือหลังคำนาม ความหมายจะไม่เหมือนกัน ตัวอย่างเช่น

Un homme pauvre = ผู้ชายจนคนหนึ่ง

Un pauvre homme = ผู้ชายที่น่าสงสาร

3. เรื่องของ Adjectif possessif ผิดมากเพราะอิทธิพลของภาษาอังกฤษอีก นักเรียนเลือกใช้คำคุณศัพท์เพศชาย หรือเพศหญิงตามเจ้าของสิ่งของ เช่น C' est la maison

de Jean. นักเรียนเปลี่ยนเป็น C' est son maison. แทนที่จะใช้ประโยคที่ถูกคือ C' est sa maison. สาเหตุมาจาก This is his house. ในภาษาอังกฤษ ข้อนี้ครูต้องชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจว่า การใช้คำคุณศัพท์บอกเจ้าของ คือ son sa และ ses นั้น มีเจ้าของเพียงคน ๆ เดียว ไม่ต้องสนใจกับเจ้าของว่าเป็นผู้ชายหรือผู้หญิง แต่ต้องเลือกใช้คำคุณศัพท์ทั้ง 3 นี้ ตามเพศและพจน์ของสิ่งของเป็นสำคัญ เช่น

C' est le sac de Nathalie = C' est son sac.

Ce sont les sacs de Nathalie : Ce sont ses sacs.

ส่วน leur และ leurs นั้น มีหลักว่า leur ใช้เมื่อมีสิ่งของสิ่งเดียวแต่มีเจ้าของหลายคน และ leurs ใช้เมื่อมีสิ่งของหลายสิ่งและเจ้าของหลายคน (จึงต้องระวังให้สัมพันธ์กับประธานและกริยาในประโยคด้วย) ดังตัวอย่าง

C' est la maison de M. et Mme. Ledoux = C' est leur maison.

Ce sont les maisons de M. Ledoux et de Mme. Dubois = Ce sont leurs maisons.

4. การกระจายกริยา นักเรียนกระจายกริยาผิด มักใช้เพียง “ปัจจุบันกาล” แม้ต้องการบรรยายเหตุการณ์ในอดีต หรือในอนาคต บางทีก็ไม่กระจายเลย เช่น ใช้ Il être malade แทน Il est malade.

การสอนกริยา ที่ให้นักเรียนท่องจำเฉพาะประธานกับกริยานั้นนักเรียนอาจจะพูดได้ไม่ทันใจ เพราะต้องนึกก่อนว่า จะใช้กริยานั้น ใน temps ไหน กับประธานอะไร จึงพูดได้ชำนาญ และบางทีก็ใช้กริยาผิด ไม่สัมพันธ์กับประธาน หรือกาล

วิธีแก้ไขที่ดีที่สุด คือ สอนการกระจายกริยาในรูปประโยคเลย

5. ปัญหาเรื่องการเรียงตำแหน่งที่ของ Pronom personnel ที่เป็นกรรมตรงหรือกรรมรอง นักเรียนสับสนมากไม่แน่ใจว่าจะต้องเรียงประโยคอย่างไรจึงจะถูกตามหลักโครงสร้าง จะเอาสรรพนามที่เป็นกรรมตรงไว้ก่อน หรือกรรมรองไว้ก่อน เพราะมีข้อยกเว้นอยู่ด้วย นอกจากนั้นในประโยคบอกเล่า ประโยคคำสั่ง คำสั่งปฏิเสธ หรือประโยคที่มีกริยาช่วยก็ผิดเพี้ยนกันไปอีก เช่น

Il nous la donne.

Prêtez-le-moi.

Ne me le prêtez pas .

Je les leur ai vite donnés.

วิธีแก้ไข อาจจะทำให้นักเรียนท่องจำตัวอย่างประโยคที่มีตำแหน่งของคำสรรพนามที่เป็นกรรมตรงและกรรมรองแต่ละแบบให้ขึ้นใจ จะได้ใช้เป็นหลักช่วยจำ รวมทั้งการให้ฝึกปากเปล่ามาก ๆ จนการเรียงตำแหน่งคำสรรพนามเป็นไปโดยอัตโนมัติ

6. การเรียงคำในรูปปฏิเสธ

6.1 การใช้ ne.....pas คร่อมกริยาที่กระจายตามประธาน แต่ถ้ากริยาเป็นอดีตกาล หรือเป็นกริยาที่ประกอบด้วยกริยาช่วยอีกตัวหนึ่ง ต้องสังเกตการวางตำแหน่งของ ne.....pas ด้วย ข้อนี้ นักเรียนมักจะไม่เข้าใจ และทำผิดบ่อย ตัวอย่างการเรียงประโยค

Je ne vois pas sa fille.

Je n' ai pas vu sa fille.

Je ne pouvais pas voir sa fille.

6.2 การใช้ ne..... rien

ne..... personne

สิ่งที่แปลกไปจากสำนวนอื่น คือ สรรพนาม rien และ personne นี้สามารถจะนำไปไว้หน้าประโยค เป็นประธานของประโยคนั้นได้ด้วย อาทิเช่น

Il ne mangeait rien.

Rien n' est important.

Elle n'entend personne.

Personne n' est venu.

6.3 การใช้ ne..... jamais = ไม่เคย

ne..... plus = ไม่อีกแล้ว, ไม่อีกต่อไป

ne..... que = เท่านั้น

ne..... guère = ไม่ค่อยจะ

ทั้ง 4 สำนวน มีความหมายเฉพาะตัวที่นักเรียนควรศึกษาการเข้าประโยคให้ถูกต้องตามโครงสร้าง

6.4 การใช้สำนวนปฏิเสธ ne ni ni เช่น

Je n' aime ni cafe' ni thd.

7. ประโยคคำถาม การเรียงตำแหน่งของคำในประโยคคำถามในภาษาเขียน จะมีการกลับที่กันของประธานและกริยา หรือตั้งคำถาม ด้วย mots interrogatifs ต่าง ๆ เช่น

Sont-ils étudiants?

A-t-elle un bras?

Est-ce qu'ils sont étudiants?

ในสมัยที่ยังสอนด้วยระบบขนบนิยม นักเรียนพูดไม่ค่อยได้และมีปัญหาในการเรียงคำเข้าประโยคมาก เพราะไม่มีโอกาสได้ฝึกพูดเลย จึงไม่มีความชำนาญต้องใช้เวลาไตร่ตรองมากกว่าจะพูดได้ 1 ประโยค หลังจากสอนด้วยระบบสอดแทรก ปัญหาที่คลี่คลายลงไปมาก นักเรียนเก่งสามารถเลือกใช้โครงสร้างต่าง ๆ เพื่อแสดงความคิดเห็นตามใจปรารถนาได้ดีขึ้นมาก ตั้งคำถามและใช้รูปคำในการปฏิเสธได้ถูกต้อง โดยเฉพาะนักเรียนที่ฝึกพูดและทำ Exercices structuraux มาก ๆ แต่มีปัญหาสำหรับนักเรียนที่ไม่สนใจฝึก เปลี่ยนเสียงตามเพื่อนโดยไม่ได้ใช้ความคิดของตนเอง หรือทำปากขมขมจับคำไม่ได้ วิธีแก้ปัญหามุ่งในเรื่องเกี่ยวกับโครงสร้างภาษา จึงต้องพยายามให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดด้วยปากเปล่าทั้งกลุ่ม และทำทีละคนสลับไปเรื่อย จะได้ช่วยแก้ไขให้คนที่ยังไม่เข้าใจดี มีโอกาสพูดและคิดด้วยตนเองบ้าง

อีกประการหนึ่ง ครูอาจจะนำวิธีของโรงเรียนที่ดำเนินการสอนโดยชาวต่างประเทศในไทย ซึ่งมีแบบฉบับที่นักเรียนจะต้องท่องจำเป็นอันมาก จึงได้โครงสร้างของประโยคที่ถูกต้องไว้เป็นตัวแบบ เมื่อรู้ศัพท์มากขึ้นก็สามารถจะดัดแปลงโครงสร้างของประโยคไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ ทั้งในภาษาพูดและภาษาเขียน

ปัญหาด้านการเขียน

NGANPHIROCHANA (1977 : 104 - 113) วิจัยพบว่านักเรียนมีปัญหาในการเขียนดังนี้

1. การใช้เครื่องหมายผิด (faute de signe)

1.1 ผิดเครื่องหมายวรรคตอน (signe de ponctuation) นักเรียนทำผิดเพราะในภาษาไทยไม่ใส่เครื่องหมายวรรคตอนอย่างในภาษาฝรั่งเศส เช่น จบประโยคต้องใส่ point ประโยคย่อยใช้ virgule ประโยคคำถามใส่เครื่องหมายคำถาม เป็นต้น การจบประโยคในภาษาไทยใช้เว้นวรรคแทน และในที่ ๆ ต้องใส่ virgule ก็ใช้เว้นวรรคน้อยแทน จึงมักจะพบปัญหาเรื่องนักเรียนไม่ใส่เครื่องหมายวรรคตอนบ่อย ๆ

1.2 เขียน accent ผิด

2. การเขียนผิดหลักไวยากรณ์ (faute grammaticale)

2.1 เครื่องหมายพหูพจน์ (marque du pluriel) ข้อนี้นักเรียนทำผิดบ่อยมาก ทั้งนี้เพราะในภาษาไทยไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปคำให้เป็นพหูพจน์อย่างในภาษาฝรั่งเศสหรือภาษาอังกฤษ ถ้าต้องการให้เป็นพหูพจน์ก็ใช้วิธีนำเอาคำคุณศัพท์ หรือคำวิเศษณ์ไปขยายเท่านั้น เช่น เด็กหลายคน มีคนมาก เป็นต้น

อีกประการหนึ่ง การออกเสียงของภาษาฝรั่งเศส *marque du pluriel* ในภาษาเขียน ไม่ได้ถูกออกเสียงด้วยในภาษาพูดหรือในการอ่าน เช่น *des chemises noires* นักเรียนไม่มีสิ่งช่วยเตือนจึงลืมไปว่าต้องเขียนในรูปพหูพจน์

2.2 เครื่องหมายเพศหญิง (marque du féminin) เนื่องจากภาษาไทยไม่มีเพศอย่างภาษาฝรั่งเศส จึงไม่มีวิธีการเปลี่ยนคำให้เป็นเพศหญิง หรือเพศชาย นักเรียนจึงหลงลืมไม่ได้ทำ *accord* ในที่ ๆ ควรจะทำ

3. การสะกดคำผิด (faute d' orthographe)

นักเรียนสะกดคำผิดเนื่องจากการอ่าน หรือการพูดภาษาฝรั่งเศส ไม่ได้ออกเสียงตัวเขียนบางตัว เช่น *Ce n' est rien* นักเรียนเขียนเป็น *Ce n' es rien* นอกจากนั้นยังมีความสับสนกับการสะกดคำที่ออกเสียงเหมือนกันแต่เขียนต่างกัน รวมทั้งความจำในเรื่องการสะกดตัวที่ไม่แม่นยำพอ

4. การไม่เข้าใจความหมาย (mauvaise compréhension) จาก Dictée พบว่านักเรียนเขียนผิด เพราะไม่ได้คำนึงถึงความหมายและหลักไวยากรณ์ เขียนตามเสียงที่ได้ยิน เช่น

Mais mouchoirs sont là	} แทนที่จะเป็น
Met mouchoirs sont là	
	} Mes monchoirs sont là.

5. การนำเอาหลักภาษาอังกฤษมาใช้ (confusion entre l'anglais et le français) เช่น

Il a finied à minuit. แทนที่จะเป็น Il a fini à minuit.

Elle est onze ans. แทนที่จะเป็น Elle a onze ans

6. การเลือกคำหรือสำนวนผิดมาใช้ (faute du lexique : mauvais choix du terme)

ดังตัวอย่าง

Un bas garçon. แทนที่จะเป็น Un petit garçon.

Elle parle au revoir. แทนที่จะเป็น Elle dit au revoir.

Je suis fatiguant. แทนที่จะเป็น Je suis fatigué.

(= ฉันเป็นคนน่าเบื่อ) (= ฉันเหนื่อย)

วิธีแก้ไข เมื่อทราบสาเหตุของปัญหา การแก้ไขก็ต้องแก้ไขถูกจุด คือแก้ที่สาเหตุเหล่านั้น เดือนให้นักเรียนระมัดระวังอย่าลืมนำข้อเขียนเสร็จแล้วต้องหันมาตรวจทานอย่างละเอียดอีกทีหนึ่ง ฯลฯ

ปัญหาทางด้านวัฒนธรรม

วัฒนธรรม หมายถึงวิถีการดำรงชีวิต ของกลุ่มคนที่มีความคิดอ่าน ความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณีเดียวกัน รับประทานอาหารประเภทเดียวกัน ยึดถือสถาบันต่าง ๆ ร่วมกัน วัฒนธรรมจึงเป็นมรดกทางสังคมที่คนในชาติรับช่วงสืบทอดกันมาโดยลำดับ เพราะถือว่าเป็นความเจริญงอกงาม และสิ่งที่ดีงามของชีวิต

ภาษา คือสื่อความเข้าใจให้รู้ความคิดของเจ้าของภาษา

การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศจึงต้องรู้จักวัฒนธรรม ซึ่งรวมทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดจากความคิดอ่าน รวมทั้งภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ศิลปะ ด้านต่าง ๆ สภาพดินฟ้าอากาศ และการแต่งกายของเจ้าของภาษาด้วย

วัฒนธรรมฝรั่งเศสและวัฒนธรรมไทยต่างกันมาก ประเทศฝรั่งเศสอยู่ในทวีปยุโรป อากาศหนาว ชีวิตความเป็นอยู่และความคิดของคนย่อมมีความเป็นมาและเหตุผลที่ต่างออกไปจากของไทย

เนื่องจากนักเรียนไทยไม่มีรากฐานความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมฝรั่งเศสดีพอเพราะอยู่ไกลตัว อาจจะมีปัญหาในการทำความเข้าใจหรือตีความผิดเพราะไปคิดว่าเหมือนของไทย นอกจากนั้นนักเรียนยังมีความอยาก رؤ้อยากเห็นในวัฒนธรรมต่าง ๆ ของฝรั่งเศส จึงควรที่ครูผู้สอนจะต้องรู้จักและเข้าใจวัฒนธรรมของฝรั่งเศสเป็นอย่างดีก่อน ด้วยการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม จะได้อธิบายถูกเมื่อพบศัพท์ สำนวน รูปภาพ และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมฝรั่งเศส ในแบบเรียน รวมทั้งสามารถสอดแทรกความรู้ทางวัฒนธรรมให้นักเรียนในโอกาสที่สมควร เช่น เพื่อแก้บรรยากาศว่างเหงาในห้องเรียน เพราะการได้ฟังเรื่องราวชีวิตความเป็นอยู่ของชาติ

เจ้าของภาษา ย่อมดึงดูดความสนใจของผู้เรียนและเป็นการสนองจุดประสงค์ของหลักสูตรที่ต้องการให้นักเรียนเรียนรู้วัฒนธรรมฝรั่งเศส และเห็นความแตกต่างจนสามารถเปรียบเทียบกับวัฒนธรรมไทยได้ ว่าเหมือนหรือต่างกันอย่างไร

สิ่งใดที่เหมือนกันจะได้นำภาษาไปใช้ได้ เช่น ในเรื่องการคมนาคม การเจ็บไข้ได้ป่วย ฯลฯ

สิ่งใดที่ต่างไปจากเรา จะได้อู้ไว้เป็นความรู้ และเปรียบเทียบกันได้

สิ่งใดที่เป็นวัฒนธรรมของเขาโดยเฉพาะ เช่น การหยุดพักผ่อน การรับประทานอาหารในโรงอาหารของมหาวิทยาลัย ประเพณี หรือการศึกษา จะช่วยให้รู้จักจิตใจและความคิดของคนฝรั่งเศสได้ลึกซึ้งกว่าเดิม

ต่อไปนี่คือ ตัวอย่างที่ครูค้นคว้ารวบรวมไว้ ในเรื่องที่อยู่อาศัยแต่ไม่จำเป็นจะต้องใช้สอนทั้งหมด จะสอนอะไรบ้างนั้นขึ้นกับดุลพินิจของครู เพราะบางสิ่งก็เป็นเพียงสิ่งประเทืองปัญญาของครูให้มีความรู้กว้างไกล ตอบข้อสงสัยของนักเรียนได้ มีความมั่นใจในการใช้ภาษา และคำศัพท์เกี่ยวกับเรื่องนี้ แต่บางสิ่งก็จำเป็นต้องใช้สอนให้นักเรียนเข้าใจ

ในปี ค.ศ.1978 คนฝรั่งเศส 53.5% เท่านั้นที่เป็นเจ้าของที่อยู่อาศัยของตน นอกจากนั้นต้องเช่าบ้านอยู่ ประมาณ 51% มี maison individuelle เหมือนบ้านในเมืองไทย ที่เหลืออยู่ในแฟลต หรือห้องชุด (appartement) หรือพักใน studio

Un appartement = แฟลต แปลนของแฟลตขนาดเล็กที่สุดอย่างน้อยจะมีห้องนอน 1 ห้อง กันไว้เป็นสัดส่วน ห้องพักผ่อน (salle de séjour) ใช้อเนกประสงค์ ห้องครัว ห้องน้ำ ตู้เสื้อผ้า ติดผนัง และระเบียง ถ้าครอบครัวใหญ่ขึ้น หรือฐานะดี ก็จะมีห้องตั้งแต่ 2-3-4 ห้อง ห้องรับประทานอาหารและห้องน้ำเพิ่มขึ้น

Un studio ที่พักที่มีห้องเดียว ตั้งเตียงไว้เป็นที่นอนมุมหนึ่ง นอกนั้นเป็นที่ว่างเล็ก ๆ ใช้อเนกประสงค์ มีห้องน้ำ ในครัวเล็ก ๆ จะมีอ่างล้างชาม เตาไฟฟ้าหรือเตาแก๊ส โต๊ะเล็กพับได้ติดกำแพง ที่คน ๆ เดียวหรือ 2 คน จะรับประทานอาหารในครัวนั้นได้

ส่วนหอพักใหม่มหาวิทยาลัย เป็นห้องแคบ ๆ มีเตียงนอน โต๊ะทำงาน ตู้เสื้อผ้า และอ่างล้างหน้าเท่านั้น เรียกได้ว่าเป็น une chambre จริง ๆ ห้องนอนเดี่ยว ๆ เช่นนี้ยังมีอีกมากที่สร้างไว้สำหรับให้เช่าโดยเฉพาะ หรืออาจจะเป็นห้องในบ้านซึ่งเจ้าของบ้านแบ่งให้เช่า รวมทั้งห้องใต้หลังคา (grenier) ของอาคารเก่า ๆ ซึ่งคนโสดหรือนักศึกษาชอบอยู่กันเพราะค่าเช่าถูกกว่า

มีวิกฤตการณ์เรื่องที่อยู่อาศัยในฝรั่งเศสมากโดยเฉพาะในปารีสหรือในเมืองใหญ่ ๆ 1 ใน 4 ของที่พักมีอายุมากกว่า 1 ศตวรรษ 1 ใน 2 ของที่พักมีอายุมากกว่า 50 ปี จึงเป็นอาคารเก่า ๆ ขาดเครื่องอำนวยความสะดวกสมัยใหม่ บางแห่งไม่มีห้องน้ำอาบน้ำ หรือเครื่องทำความอบอุ่น ต้องไปใช้ห้องน้ำห้องส้วมรวมข้างนอก แต่เนื่องจากที่อยู่อาศัยมีจำกัดทุกคนจึงต้องอยู่ไปก่อน ความต้องการเรื่องที่อยู่อาศัยเพิ่มมากขึ้นทุกที คนฝรั่งเศสเองก็อยากเป็นเจ้าของบ้านของตนแทนที่จะเป็นเพียงผู้เช่า คนจากชนบทที่เข้ามาทำงานในเมืองหลวงหรือเมืองใหญ่ต้องการที่อยู่ เช่นเดียวกับชนชาติอื่นที่อพยพเข้ามาทำงานในฝรั่งเศส รัฐบาลแก้ปัญหาด้วยการสร้าง H.L.M. (Habitations à Loyer Modéré) ด้วยเงินรัฐ ให้คนฝรั่งเศสชั้นกลางหรือค่อนข้างต่ำเช่าสนับจากจำนวนเด็กในครอบครัว ให้เช่าหรือเช่าซื้อ รัฐกำหนดราคาค่าเช่าเอง นอกจากราคาค่าเช่าถูกแล้วยังรวมค่าบริการเหมือนห้องชุดทั้งหลาย มีเครื่องทำความอบอุ่น น้ำร้อน การเก็บขยะ รวมทั้งค่าบำรุงรักษาทรัพย์สินอันเป็นส่วนรวมด้วย

นอกจากนั้นรัฐยังให้ความช่วยเหลือในการซื้อบ้านเงินผ่อน ดอกเบี้ยถูกแก่คนฝรั่งเศสรายได้ปานกลาง ส่วนคนที่พอจะมีฐานะ ก็กู้เงินธนาคาร ซื้อบ้านเอง

เมื่อที่พักใหม่ ๆ ถูกปลุกสร้างเพิ่มขึ้นเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเรื่องที่อยู่อาศัย จึงมีทั้งการย้ายออกและย้ายเข้าอยู่เป็นประจำ โดยอาศัยหนังสือพิมพ์เป็นสื่อ เพราะผู้ที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดีก็อยากย้ายไปอยู่ในที่ ๆ ดีขึ้น หรือผู้ที่เพิ่งเข้าไปอยู่ในเมือง ก็อยากได้ที่อยู่

แฟลตหลาย ๆ ยูนิตจะรวมกันอยู่ในตึกสูงใหญ่ที่เรียกกันว่า immeuble ซึ่งมี 4-7 ชั้น แต่ละชั้นจะมีแฟลตราว 2-3 ยูนิต แม่บ้านหรือ concierge มักจะอยู่ชั้นล่าง ทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลความสงบเรียบร้อย และความสะอาดของทางเดินที่ใช้ร่วมกัน รวมทั้งแยกจดหมายใส่ในตู้จดหมายของแต่ละครอบครัว จึงเป็นหัวใจของคนในอาคาร ใครไม่อยู่ ไปต่างจังหวัดมักบอกหมายกำหนดการว่าจะกลับเมื่อไร รวมทั้งฝากบ้าน หรือฝากสุนัขกับแมวให้ concierge ช่วยดูแลให้อาหารแทน

การที่แฟลตหลายชุด รวมอยู่ในตึกเดียวกัน จึงอาจจะมีการเสียดวงรบกวนจากเพื่อนบ้าน ไปทำลายความสงบสุขของผู้อื่นได้ ดังเช่น ในแบบเรียนที่กล่าวถึงเด็กวัยรุ่นไปเดินรอกันที่บ้านของฌาค (Jacques) ในบทที่ 13 ของ L.F.D.

สิ่งที่แตกต่างอีกอย่างหนึ่งของไทยและฝรั่งเศส คือการนับชั้นของอาคาร ชั้นล่างสุดคนไทยเรียกชั้น 1 และเรียงขึ้นไปตามลำดับ แต่คนฝรั่งเศส เรียกชั้นล่างสุดว่า le rez-de-chaussée และชั้นที่อยู่ถัดไปว่า le premier étage จึงเป็นหน้าที่ของครูจะต้องอธิบายจนนักเรียนเข้าใจ

ถึงความแตกต่างในการนับชั้น ว่า "au sixième étage" นั้น หมายถึงชั้นที่ 7 ของคนไทย เพื่อว่าเวลาพูดถึง "ชั้น" จะได้เข้าใจถูกต้องตรงกัน

ในบ้านของคนฝรั่งเศส เครื่องทำความอบอุ่น (chauffage) เป็นอุปกรณ์สำคัญที่ช่วยบรรเทาความหนาวเหน็บในฤดูหนาว ในขณะที่บ้านคนไทยมีแต่เครื่องทำความเย็น (climatiseur) ช่วยผ่อนคลายความร้อนจากอากาศให้ลดลง

"บ้าน" ของคนฝรั่งเศสมีหลายชนิด แม้จะเป็นเพียงห้องนอนห้องเดียวหรือแฟลต แต่เมื่อพูดถึง คนฝรั่งเศสก็ใช้คำว่า "chez moi" เหมือนกันหมด ใน L.F.D. บทที่ 2 ชี้ให้เห็นชัดในเรื่องที่อยู่ของคนฝรั่งเศส ถึง "ขนาด" จะมีเพียงห้องนอนเดียว เขาก็เปรียบเทียบอย่างขำ ๆ ว่าเขามีแฟลตอยู่ โดยให้เตียงนอนเป็นห้องนอน เตาประกอบอาหารเป็นห้องครัว โต๊ะทำงานเป็นห้องทำงาน

70% ของคนฝรั่งเศสอยากจะมีบ้านเดี่ยว มากกว่าอยู่ในแฟลตและเกือบทุกคนใฝ่ฝันที่จะมีบ้านในชนบทที่มีสวนผัก และสวนดอกไม้ตั้งในบทที่ 2 เล่ม 2

ถ้าจะพูดถึงเรื่องวัฒนธรรมฝรั่งเศส และสิ่งที่แตกต่างกันของวัฒนธรรมฝรั่งเศสและไทยแล้ว ยังมีสิ่งที่จะต้องทราบอีกมาก ซึ่งอาจจะรวบรวมขึ้นได้เป็นหนังสืออีก 1 เล่มต่างหาก ไม่ได้ย่อมาก ๆ เหมือนเรื่องที่อยู่อาศัยที่กล่าวมานี้